

Utdrag av statsminister Odvar Nordlis foredrag i
Mosjøen søndag 13. mars 1977.

Jeg vil gjerne knytte noen merknader til de problemer som vi nå finner i aluminiumsindustrien og i tekstil- og bekledningsvareindustrien, som betyr så mye for dette distriktet. Jeg vil også gjerne belyse hva Regjeringen har gjort, og hvordan vi vurderer mulighetene på noe lengre sikt.

Aluminiumsindustrien i Norge er ikke så sterkt rammet av det internasjonale konjunkturtilbakeslaget som f.eks. jern- og stålindustrien og skipsbyggeriene. Selv

- 2 -

om utsiktene heller ikke her er så klare at de peker entydig mot en ny oppgang i den internasjonale etterspørselen, er det heller ingen tegn som tyder på noen betydelig forverring av problemene i denne industrigrenen i år.

På lengre sikt vil aluminiumsindustrien i Norge etter Regjeringens vurdering fortsatt være et viktig innslag i vår industrielle produksjon. Det internasjonale behovet for aluminium vil ventelig fortsatt øke. Men vi står overfor en nødvendig tilpasning og rasjonalisering av en betydelig del av våre aluminiumsverk. Dette er nødvendig både av rene lønnsomhetsgrunner, og for å økonomisere med våre energiresurser. Vi må etter hvert legge om produksjonsmetodene slik at vi får den maksimale mengde aluminium

ut av hver kilowatttime elektrisitet.

Regjeringen arbeider nå med planene for tildeling av kraft til kraftintensiv industri for årene framover. Det er en viktig begrensning i denne prosessen at vi nå raskt nærmer oss slutten på de utbyggbare vannkraftkilder i Norge.

Det er derfor uten videre klart at vi ikke kan tildele de ønskede kraftmengder til alle de bedrifter og verk som legger fram godt begrunnede ønsker og krav.

I sin vurdering av disse sakene vil Regjeringen legge meget stor vekt på å styrke sysselsettingsgrunnet i de industristedene hvor man er sterkt avhengig av den kraftintensive industri. Mosjøen er ett av disse steder, og vi håper å finne en mulighet til å tildele aluminiumsverket her mer fastkraft enn det som det nå er kontrakts-

messig forpliktelse til.

På lengre sikt er Regjeringen også opptatt av å finne fram til løsninger hvor vi viderefører den norske aluminium mer før den blir markedsført. Det er oppnådd viktige resultater på dette området, men det vil i det lange løp være et sterkt behov for å kunne knytte en videregående industriell behandling av råaluminiumen i større grad enn det som i dag finner sted.

Tekstilindustrien i Norge er inne i betydelige vanskeligheter, på samme måte som vi finner i de fleste industrialiserte land. Dette er en industrigren hvor nye produsenter i land med lavere lønns- og kostnadsnivå enn Norge har etablert, og vil etablere, betydelig virksomhet.

Forbruksøkningen i de rike land i verden er ikke så

stor at det kan gi tilfredsstillende grunnlag for produktjonsvekst både for gamle produsenter og for nye produsenter. Resultatet er en hard konkurranse og synkende lønnsomhet.

Regjeringen er sterkt opptatt av problemene i denne bransjen i Norge. Dette gjelder ikke minst fordi så mange av bedriftene befinner seg i distrikter hvor det er få andre muligheter for sysselsetting. Mulighetene for alternativ sysselsetting er for øvrig vanskeligere for kvinner, og det er derfor også et sterkt behov for å trygge ^{de} arbeidsplassene i denne industrigrenen som er viktige for å kunne tilby kvinner fast, stabilt, lønnet arbeid.

Innenfor de handelspolitiske forpliktelser Norge har inngått, ønsker Regjeringen at ikke Norge skal påta seg en for stor belastning i forhold til andre industriland

når det gjelder konkurransen fra land med lavere kostnader. Men vi kan ikke holde denne importen ute, det gjelder både fordi vi har internasjonale forpliktelser på dette område, og fordi dette er en nødvendig markedsføringsmulighet for de fattige utviklingsland som har få andre muligheter til å selge industriprodukter i Europa.

Nå er heller ikke konkurransen fra de egentlige utviklingsland det største problem i norsk tekstilindustri.

Jeg er mest opptatt av de positive løsningene vi kan finne for å trygge arbeidsplassene i tekstilindustrien. Dette må fra myndighetenes side i første rekke bestå i å medvirke til at bedriftene i tekstilindustrien får de nødvendige muligheter til det best mulige kapitalutstyr, slik at vi får en høy effektivitet og produktivitet i

produksjonen.

Norge er i dag i internasjonal sammenheng et utpreget høykostland, og det må vi regne med fortsatt å være. Når vi skal trygge konkurranseevnen til vår tekstilindustri, må det derfor skje på en slik måte at vi oppveier de driftsøkonomiske ulemper ved høye arbeidskostnader. En vei ut av dette fører gjennom det best mulige kapitalutstyr og produksjonsutstyr. I det støtteprogram for tekstil- og bekledningsindustrien som Regjeringen har lagt fram for Stortinget er dette en viktig side. Dessuten har vi som et nødvendig midlertidig tiltak også funnet det påkrevd å gi en direkte støtte til bedriftene for å nøytralisere noe av virkningen av de høye arbeidskostnader.

En annen vei framover for norsk tekstilindustri ligger i den mest effektive organisasjonsform og samarbeidsordninger

bedriftene imellom, samt i en betydelig innsats for å utvikle produkter og former for markedsføring, ikke minst internasjonalt, som er gode nok i det internasjonale konkurransemiljø vi her opplever.

Med de betydelige støttetiltak fra myndighetenes side som Regjeringen er villig til å yte, og med en betydelig egeninnsats fra industrien selv, er det gode muligheter til å konsolidere produksjonen innenfor tekstilindustrien.

Jeg er kjent med at det for tiden arbeides med planer om en videre rasjonalisering av Mosjøen Veveri som et ledd i virksomheten innenfor Norion-konsernet. Disse planene er ennå ikke kommet så langt at de er kommet fram til myndighetene for konkret behandling. Jeg er derfor avskåret fra å uttale meg nærmere om de lokale forholdene ved Mosjøen Veveri.